

LEDER

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens
Analyseinstitut

Se lidt lyst på frivilligheden

*I må skælde I må smælde
I må også slå et slag
Når blot skæld og smæld skal gælde
Om at gavne KB's sag*

Den poetiske indledning på denne leder er hentet fra et af KB-formand Niels-Christian Holmstrøms bidrag til bogen 'Idrætsledelse', som anmeldes i dette nyhedsbrev.

Det er ikke svært at forestille sig den karismatiske KB'er siden 1956 skælde og smælde for klubbens sag fra tid til anden.

Og når man selv tænker tilbage på de ikke så få gange, man har forladt 'klubhuset' i en tilstand af vrede eller stress efter endnu et sent aftenmøde, har frustrationerne sjældent været skabt af urimelige myndighedskrav eller kommunalt skrankepaveri. Som oftest har der været tale om forbigående forstyrrelser i personlig kemi, uenigheder om sportslige og økonomiske prioriteringer eller tilrettelæggelse af endnu et stævne eller arrangement, som foreningen bare *måtte* engagere sig i.

Med andre ord vil der ofte opstå frustrationer eller forhindringer i den frivillige træner- eller ledergerning, selvom den idrætslige interesse, lysten eller hensynet til nærtstående familiemedlemmer driver værket for langt de fleste. Men er sådanne udfordringer ikke netop med til at gøre foreningslivet til en værdifuld bestanddel af et demokratisk samfund?

Lad os ikke glemme det helt overordnede resultat af Frivillighedsundersøgelsen, som Idan og Institut for Idræt og Biomekanik ved Syddansk Universitet har

fortsættes...

Indhold:

- Tænk på de frivillige, før de mangler
- Udnyt det frivillige overskud
- Topkonference til Danmark
- Stor analyse af skydeidrætten
- Anmeldelse: Idrætsledelse
- Nyt i vidensbanken

Foto: Colourbox

Foreninger med en bevidst, formuleret strategi for frivillighed har lettere ved at rekruttere frivillige.

Tænk på de frivillige, før de mangler

Foreninger med en bevidst strategi på frivillighedsområdet har et forspring i jagten på frivillige. Rapporten 'Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten' giver en række anbefalinger til at styrke frivilligheden i dansk idræt.

Af Trygve Buch Laub, Idrættens Analyseinstitut

Alt for mange danske idrætsforeninger gør sig ingen bevidste tanker om, hvordan de rekrutterer frivillige ledere og trænere. At få ændret på det forhold, er en af de primære anbefalinger i rapporten 'Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten', der på baggrund af den store frivillighedsundersøgelse blandt idrætsforeningerne under Danmarks Idræts-Forbund giver en række konkrete anbefalinger til, hvordan landets idrætsforeninger kan styrke rekrutteringen af frivillige i fremtiden.

Frivillighedsundersøgelsen viser bl.a., at foreninger med en bevidst strategi for rekruttering og fastholdelse af frivillige har væsentligt lettere ved at finde frivillige end andre foreninger og i langt højere grad end gennemsnittet har fået flere frivillige over de seneste fem år (figur 1).

Men færre end hver tiende idrætsforening går systematisk og strategisk til rekrutteringen af frivillige, så der er stor plads til udvikling i foreningslivet.

Et naturligt første skridt på vejen mod lettere rekruttering er at sætte fokus på frivilligheden, før den mangler, og at have tovholdere i foreningerne med ansvar for rekruttering, fastholdelse og uddannelse af de frivillige på samme måde, som man i foreningerne har folk eller udvalg med ansvar for økonomistyring og fundraising, arrangementer og lignende.

Frivillighed er ryggraden

Rapporten bekræfter generelt, at det frivillige arbejde er ryggraden i den danske foreningsidræt. Frivilligheden gør det muligt for foreningerne at fungere og lave aktiviteter relativt billigt og uafhængigt af samfundets generelle økonomiske konjunkturer. Samtidig ligger der også i det frivillige arbejde værdier, som gør foreningerne til fællesskaber og medlemmerne til mere end kunder. At det forholder sig sådan, er en udbredt holdning i foreningslivet.

En anden udbredt holdning er, at det frivillige arbejde, især de vigtige poster som

fortsættes...

gennemført blandt Danmarks Idræts-Forbunds foreninger med støtte af Tuborg-fondet: Langt de fleste foreninger ser positivt på fremtiden, har fået flere eller et uændret antal frivillige i de seneste fem år og har en fornuftig økonomi og tilfredsstillende adgang til faciliteter.

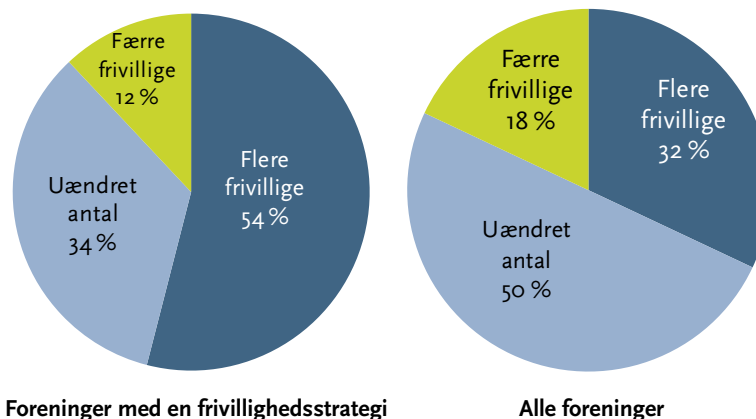
Uden at undervurdere de udfordringer, som undersøgelsen blotlægger, er der ikke belæg for at italesætte udfordringerne mod frivillighed i idrætten som et spørgsmål om, at tidernes ugunst og en ophobning af udefrakommende bureaukratiske barrierer hver dag truer med at få hærskaren af sørgeligt oversete hverdags-helte til at bryde sammen.

Risikoen ved overdreven fokus på frivillighedens ydre fjender er, at frivillighed bliver et belastet ord med klang af udkommanderede arbejdsbrigader i det kommunistiske Østeuropa før Murens fald.

Måske har frivillighed og foreningsliv snarere brug for positiv branding, der kan afspejle, hvad frivillighed heldigvis også handler om for de fleste: Hobbytrænere, fritidsledere, gymnastikentusiaster, talknuser, sportsnørdere, aficionados. Lystbårne fællesskaber, forældredrevne aktiviteter, venskabsfremmende foranstaltninger...

Fortsæt selv listen på næste møde i klubhuset og gå hjem i opløftet stemning.

Figur 1: Foreninger med en strategi har fået flere frivillige

Blandt foreninger med en frivillighedsstrategi (tv.) har flest foreninger fået flere frivillige i forhold til gennemsnittet af foreninger (th.).

Foreninger med en frivillighedsstrategi

Alle foreninger

formand og kasserer, er svære at 'sælge' til folk. Foreningslederne i Frivillighedsundersøgelsen svarer nærmest samstemmende, at det er svært at rekruttere frivillige, fordi medlemmerne 'ikke gider' frivilligt arbejde, og fordi folk generelt er for optaget af deres eget. Umiddelbart tegner rapporten således dystre perspektiver for foreningslivet, men som figur 1 viser, ser det slet ikke så sort ud med frivilligheden.

Halvdelen af alle idrætsforeninger har det samme antal frivillige i dag som for fem år siden, og lige knap hver tredje forening har fået flere frivillige i den samme periode. Færre end hver femte idrætsforening har oplevet tilbagegang i antallet af frivillige. Selvom foreningslederne i vid udstrækning oplever det som vanskeligt at rekruttere frivillige, lykkes rekrutteringsarbejdet altså ganske godt.

Holdboldspillene har det svært

Nogle foreninger har dog lettere ved at skaffe det fornødne antal frivillige end andre. En del af de udfordringer, forskellige foreninger oplever, hænger sammen med forskelle mellem idrætsgrenene.

Fodbold- og håndboldklubber, som typisk er foreninger med mange børn, er eksempelvis udfordrede af, at de skal bruge mange frivillige til de mange hold, men har svært ved at sælge foreningslivet og i særdeleshed de traditionelle frivillige hverv til mange af børnenes travle forældre.

Motionsidrætter som golf, tennis og svømning har det lettere, fordi de ikke skal bruge særligt mange frivillige i forhold til antallet af medlemmer, mens en stor del af de mindre idrætsgrene, eksempelvis rulleskøjter og sportsdans, kan drage fordel af, at medlemmerne i små foreninger ofte er tættere knyttet til foreningerne og mere tilbøjelige til at arbejde frivilligt.

Selvom frivilligheden i høj grad hænger sammen med idrætten i foreningerne, behøver foreningslederne ikke skifte fodbold-

støvlerne ud med rulleskøjter eller rykke aktiviteterne fra håndboldbanen til svømmehallen for at gøre rekrutteringen lettere.

På tværs af de forskellige typer af foreninger er der i Frivillighedsundersøgelsen tydelige tegn på, at særlige forhold gør en positiv forskel på rekrutteringen. Med en række anbefalinger peger rapporten derfor på områder, som arbejdet med frivilligheden i foreningerne kan tage udgangspunkt i (se boks side 3).

Det kommunale potentiale

Det er umiddelbart paradoksalt, at rekrutteringen af frivillige, som er så vigtig for foreningerne og volder mange af dem store vanskeligheder, ofte foregår uden nogen formel styring eller praktisk planlægning. Det lader til, at mange foreninger har for travlt med at rekruttere frivillige til at tænke over, hvordan de gør det.

Derfor hviler der også et stort ansvar
fortsættes...

Om undersøgelsen

Rapporten 'Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten' er udarbejdet på baggrund af Frivillighedsundersøgelsen, som DIF har iværksat med støtte fra Tuborgfondet. Analysen af de mere end 5.000 deltagende foreningers svar er foretaget af Idan i samarbejde med Syddansk Universitet.

Rapporten er på 161 sider og kan bestilles i trykt udgave for 200 kr. (eksl. forsendelse) på www.idan.dk, hvor den også er til rådighed til gratis download.

Den 2. juni planlægger Idrættens Analyseinstitut i samarbejde med Danmarks Idræts-Forbund at holde en konference i Vejen Idrætscenter for landets lokale idrætsforeninger med fokus på rekruttering af medlemmer samt frivillige ledere og trænere til idrætsforeningerne. Nærmere information følger på www.idan.dk

NYT FRA IND- OG UDLAND

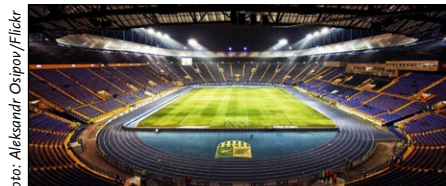

Foto: Aleksandr Osipov/Flickr

Ukrainsk milliardunderskud efter EM

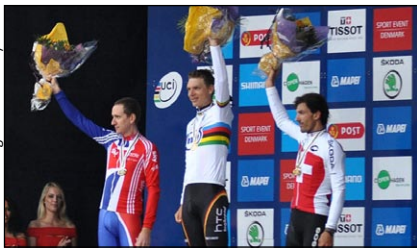
Mens Ukraine kæmper for at få faciliteter og infrastruktur klar til sommerens EM-slutrunde trods udvidede deadlines fra det europæiske fodboldforbund, UEFA, har landet fået udsigt til endnu en bekymring: økonomi.

I en ny rapport fra den ukrainske analysegruppe Da Vinci lyder den pessimistiske melding, at Ukraine står til et underskud på seks til otte mia. dollars efter EM.

Årsagen skal bl.a. findes i de massive investeringer i modernisering af infrastruktur, landet har været nødt til at lave for at leve op til kravene fra UEFA, herunder opgradering af hoteller og forbedring af f.eks. veje og lufthavne.

Samtidig er rapportens forventninger til ekstra turismeindtægter lave:

"Vi forventer ikke en øget tilstrømning af turister efter slutrunden i anden halvdel af 2012, som vil ændre dramatisk på situationen på fritidsområdet. Samtidig vil der ikke være nogen stigning i landets turisme eller udvikling af små og mellemstore virksomheder."

VM gav stor turismeffect

Hovedstadsområdet kunne glæde sig over en festlig begivenhed, der samlede i alt 545.000 tilskuere, og en omsætning fra gæstende udlændinge på 176 mio. kr., da København og Rudersdal i september 2011 var vært for VM i landevejscykling.

Tallene fremgår af Wonderful Copenhagen og Sport Event Denmarks egen analyse af begivenhedens turismæssige og mediemæssige effekter.

Tilmed var tilskuerne godt tilfredse med oplevelsen – i alt 82 pct. af tilskuerne var enten 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med den overordnede tilskueroplevelse i Danmark, og specielt den gode atmosfære ved løbene scorer topkarakter blandt tilskuerne.

På trods af de høje tal for turistomsætning gør den officielle evaluering af begivenheden sig ikke overvejelser om de samfundsmæssige effekter af begivenheden. Ved tidligere lejligheder har Sport Event Denmark medtaget de offentlige investeringer for at generere de afledte effekter i regnestykket.

Events i Øresundsregionen

Events skal indgå som en del af udviklingen af Øresundsregionen. Derfor har Øresundskomiteén, der består af en række politiske aktører fra den danske og svenske del af Øresundsregionen, igangsat en offentlig høring om en eventstrategi for regionen.

Strategien for events skal ifølge udbuddet sikre, at Øresundsregionen kan arbejde mere proaktivt i konkurrencen om internationale events, der skal være med til at tegne regionen som betydningsfuld og dynamisk.

Målet med eventsatsningen i den dansk-svenske region er at skabe et fælles billede af, hvordan man kan udvikle og generere vækst gennem events. Herunder er ønsket at tiltrække flere turister, at skabe et attraktivt brand for regionen, at øge integrationen mellem regionens borgere, at give dem oplevelser og at gøre dem stolte af at bo der og endelig at styrke fortællingen om en fælles identitet.

Den offentlige høring slutter den 20. februar, hvor alle interesserede skal have indsendt deres høringssvar til Øresundskomiteén. Komiteén forventes at vedtage den endelige eventstrategi i slutningen af april 2012.

Læs mere på oresundskomiteen.org.

på aktørerne omkring foreningsidrætten – specialforbundene, de store idrætsorganisationer og landets 98 kommuner – der med deres indgående kendskab til foreningerne og lokalområdet kan være med til at klæde foreningerne på og udvikle værktøjer til at tackle frivillighedsudfordringerne på en mere systematisk måde i fremtiden.

Særligt de kommunale fritidsforvaltninger rundt i landet kan spille en central rolle og gøre en positiv forskel for foreningerne.

Selvom Frivillighedsundersøgelsen når frem til, at knap en tredjedel af idrætsforeningerne på landsplan oplever kommunale krav og bureaukrati som en hindring for mere frivilligt arbejde, er det ikke umid-

delbart løsningen at skære trådene mellem forvaltning og foreninger. En høj grad af samarbejde mellem idrætsforeninger og kommune har nemlig positive effekter på foreningernes oplevelse af arbejdet med at skaffe og fastholde frivillige, som overstiger de gnidninger, nogle foreninger oplever i kontakten med det offentlige.

Hvis man i kommunerne gør endnu mere for at skabe rammer for samarbejde mellem foreningerne og institutioner som børnehaver, skoler og ældrecentre, gør man derfor ikke kun noget for befolkningens sundhed og velvære, man giver også det lokale foreningsliv bedre kort på hånden i kampen om fremtidens frivillige.

Frivillighedsundersøgelsens anbefalinger

Gå systematisk og strategisk til værks!

Idrætsforeningerne skal tænke over, hvordan man rekrutterer og fastholder frivillige, inden de akut mangler trænere eller folk i bestyrelsen. En bevidst, formuleret strategi gør udfordringerne med frivillighed væsentligt mindre, og de 91,5 pct. af idrætsforeningerne, der ikke har en strategi, kan passende starte der.

Rapporten 'Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten' kommer desuden med en række øvrige anbefalinger, der kan være med til at gøre rekruttering og fastholdelse af frivillige mindre vanskelig, og som derfor kan indgå i en overordnet strategi i en grad, der er tilpasset den enkelte forening.

- **Gør vejen fra medlem til frivillig kortere**
Skab rammer for at deltage i foreningslivet ved siden af idrætten, for større medlemsdeltagelse i sociale arrangementer, medlemsmøder og generalforsamling betyder mere held med rekrutteringen.
- **Udnyt potentialet i den ældste del af befolkningen**
Foreningerne skal ikke pr. automatik lade sig skræmme af stigende gennemsnitsalder blandt de frivillige. Gennemsnitsalderen i den danske befolkning stiger, og folk på over 60 år kan være et stort aktiv i foreningerne. Et stort antal seniorer lægger gerne tid og energi i frivilligt arbejde, og de er desuden med til at skabe liv og trykke rammer foreningen.

- **Lav fleksible frivillige opgaver – og foreningsaktiviteter**

De 20-39-årige er en svær gruppe at rekruttere til klassisk foreningsliv og især til det frivillige arbejde, men konkrete opgaver og tidshorisonter kan være en vej frem. Præcise funktionsbeskrivelser af opgaverne og kontaktpersoner gør det lettere at sælge en træneropgave til en travl forælder end et upræcist og uoverskueligt 'vil du lige tage dig af ungdomsholdet?'. Desuden er foreningsaktive forældre væsentligt mere tilbøjelige til at arbejde frivilligt end ikke-foreningsaktive forældre. Det er derfor en god ide også at udvikle tilbud i foreningerne, der passer denne gruppes krav om fleksibilitet og får dem ind som aktive i foreningerne.

- **Åbn foreningsledelsen op**

Medlemmerne og de frivillige skal have mulighed for at gøre en forskel ud over den daglige drift i foreningen. Når foreningens ledelse inddrager medlemmerne i større beslutninger og praktiske opgaver, udbreder det følelsen af ejerskab og gør rekrutteringen af frivillige lettere.

- **Skab samarbejdsrelationer**

Samarbejde fremmer frivilligheden. Foreninger, der indgår i mange samarbejdsrelationer med omverdenen, har typisk mindre vanskeligt ved at rekruttere frivillige. Samarbejde kan være med private virksomheder, andre foreninger, institutioner som skoler og ældrecentre eller den kommunale forvaltning. Særligt foreninger, der har samarbejde med en kommunal forvaltning, oplever, at rekruttering og fastholdelse af frivillige går lettere.

Sund mad i de danske haller

Franske hotdogs og friturefritter skal erstattes af sunde alternativer i langt flere af de danske idrætshaller. Sådan lyder målsætningen i et nyt stort sundhedsprojekt i samarbejde mellem DGI-huse og haller, Københavns Madhus, Halinspektørforeningen, Kræftens Bekæmpelse, Fødevarestyrelsen, en række kommuner og Nordea-fonden, som støtter projektet med 5,4 mio. kr.

Der er i alt afsat mere end 10 mio. kr. til projektet 'Sundere mad i idrætslivet', der starter i februar 2012 og løber over de næste tre år.

Målet er at skabe et sundt madkoncept for idrætshaller, der appellerer til idrætsudøvere, styrker de sunde vaner og samtidig er økonomisk bæredygtigt for hallerne.

Mindst 75 haller rundt om i landet skal ifølge planen arbejde med sund mad.

International match-fixing-indsats

Den internationale paraplyorganisation for nationale idrætsorganisationer, SportAccord, har lanceret et program til bekæmpelse af match-fixing, der ifølge organisationen skal sikre, at atleter og officials ikke får ødelagt deres karrierer som følge af match-fixing.

Konkret har SportAccord udviklet en række redskaber, der kan hjælpe idrætsorganisationer, atleter og officials på vej. Herunder har man udarbejdet guiden 'Integrity in Sport', og der er lavet e-læringsprogrammer, der skal guide de forskellige aktører på match-fixing-området. I processen har SportsAccord hentet hjælp fra eksperter inden for bekæmpelse af match-fixing. Bl.a. har den canadiske forfatter af 'The Fix', Declan Hill, og Christian Kalb fra firmaet CK Consulting, der er specialiseret i sport og spil, bidraget.

Med programmet til bekæmpelse af match-fixing sender SportAccord et signal om den høje prioritet, match-fixing har, og hvor afgørende bekæmpelse af det er for sportens integritet.

"Sportens integritet er uden tvivl sportens største aktiv. Dem, der stoler på atleterne og holdene, fansene, skal aldrig have den mindste tvivl om rigtigheden i en konkurrences resultat. Det er denne uvished, der skaber skønheden og rigdommen i sporten," lød det fra SportAccord-præsidenten Hein Verbruggen i en pressemeddelelse i forbindelse med offentliggørelsen.

Frivilligheden i idrætsforeningerne er ikke under afvikling, men endnu flere skal motiveres til at yde en frivillig indsats.

Udnyt det frivillige overskud

Over 250 mennesker havde sat hinanden stævne til DIF's udviklingskonference 'Det frivillige overskud' for at høre nærmere om frivillighed i foreningerne, og hvordan man sikrer endnu flere frivillige hænder fremtiden.

Af Ditte Toft, Idrættens Analyseinstitut

Rekruttering af frivillige til idrætslivet var i centrum, da Danmarks Idræts-Forbund, DIF, indbød til udviklingskonferencen 'Det frivillige overskud' den 23. januar i Idrættens Hus i Brøndby.

Det er vigtigt at italesætte, at frivilligt arbejde er udtryk for overskud, lød det fra DIF's bestyrelsesmedlem Susan Roulund ved konferencens åbning. Frivilligt arbejde sikrer ikke alene foreningerne arbejdskraft, men er også kilde til begejstring hos de frivillige.

"Når vi taler om det frivillige overskud, så tegner der sig nogle billeder, nogle muligheder for og i frivilligheden. Så måden, vi taler om tingene er vigtig. Ændrer vi måden, vi taler om tingene, ændrer vi som regel også opfattelsen af tingene, oplevelsen af tingene," sagde Susan Roulund.

De mere end 250 deltagere fra især kommuner og specialforbund kunne tage råd og anbefalinger med fra konferencen, som bød på offentliggørelse af rapporten 'Fremtidens frivillige foreningsliv i idrættens'. Budskabet fra rapportens forfatter, Trygve Buch Laub fra Idan, var, at selvom det er svært at rekruttere og fastholde

frivillige, så er frivilligheden ikke under afvikling. Foreninger, som oplever de største vanskeligheder, kan i rapporten finde inspiration hos dem, der klarer sig bedre.

Tallet 8,5 var omdrejningspunkt for oplægget, for 8,5 pct. er den andel af idrætsforeningerne, som har en bevidst strategi for at rekruttere frivillige, og de 8,5 pct. oplever, at det er nemmere at rekruttere frivillige end gennemsnittet af foreninger.

Alle kan og skal hjælpe foreningerne

Med afsæt i Frivillighedsundersøgelsens konklusioner, gik DIF-formand Niels Nygaard tæt på de perspektiver og muligheder, der kan få endnu flere til at tage del i det frivillige arbejde, uanset om det er at lære børn at holde på en tennisketsjer, at hjælpe ved et motionsløb eller at lave regnskab.

Ifølge DIF-formanden er det vigtigt at gøre det attraktivt at yde en indsats rundt i DIF's forskellige foreninger, hvor børnerige foreninger oplever andre problemstillinger end foreninger med mange voksne motionister, og håndboldklubber kæmper med andre udfordringer end kajakklubber.

"Først og fremmest kan vi sige, at der ikke er én trylleformular, én måde at gribe

fortsættes...

Tidligere FIFA-ansat ind i debat

Det internationale fodboldforbund FIFA's tidligere chef for internationale anliggender, Jérôme Champagne, er gået ind i debatten om FIFA's fremtid. Med et 25 sider langt notat med navnet 'Hvilket FIFA i det 21. århundrede?' sendt til bl.a. FIFA's 208 medlemslande, redegør Jérôme Champagne for sin vurdering af FIFA's problemer og mulige løsninger på problemerne.

Han ønsker at få større åbenhed og mere demokratisk debat ind i FIFA's organisation. Samtidig skal organisationen arbejde mere proaktivt med ledelse, og de nationale fodboldforbund skal have mere magt.

Derudover ønsker han at ændre på sammensætningen i FIFA's lederkomité, eksekutivkomitéen, hvor han i fremtiden gerne ser 31 medlemmer frem for de nuværende 24. De ekstra pladser skal gå til interessenter i form af f.eks. en repræsentant fra spillernes organisation, FIFPro, repræsentanter for klubber og ligaer, ligesom kvindefodbolden skal have en repræsentant i komitéen.

Fra andre sider er der samtidig spekulationer om Jérôme Champagnes motiver for at gå aktivt ind i FIFA's fremtid efter hidtil at have forholdt sig tavs. F.eks. spekuleres der i, om han skulle være interesseret i at overtage posten som præsident for det internationale fodboldforbund efter Sepp Blatter ved næste valg i 2015.

Nordisk netværk for idrætssociologi

23.-24. februar 2012: Senter for kultur- og idrettsstudier og Institut for idrett- og friluftslivsfag ved Høgskolen i Telemark inviterer til første møde i et kommende nordisk netværk for idrætssociologi.

Initiativet til netværket blev taget på European Association for the Sociology of Sports, EASS, konference i Umeå sidste år med henblik på at skabe nordisk samarbejde om forskning, undervisning og konferencer på området for idrætssociologi.

Det kommende netværksmøde i Bø i Telemark i Norge lægger op til at få etableret netværket og lavet vedtægter for netværket. Derudover vil en række oplægsholdere belyse idrætssociologien som forskningsfelt. Blandt oplægsholderne er professor Richard Guillianotti fra Loughborough University, universitetslektor Åge Radmann fra Malmö Högskola og professor Bjarne Ibsen fra Syddansk Universitet.

tingene an på. Vi er nødt til at tage afsæt i, hvilke typer foreninger vi taler om. Hvad er det for opgaver, vi som Danmarks Idræts-Forbund kan gøre noget ved? Hvad er det specialforbundene kan gøre noget ved, og hvad er det, kommunerne kan arbejde med?" sagde Niels Nygaard.

Kommunerne har ifølge Niels Nygaard ansvar for at sikre foreningerne gode rammevilkår. Her åbner DIF's kommende frikommuneforsøg i seks kommuner for forsøg med rammevilkår som aflønning af frivillige, nye måder at tildele faciliteter på og forsøg med foreningssekretariater. Forsøgene skal bane vejen for nye løsninger, der på sigt kan gavne alle landets kommuner.

Men også indadtil i DIF og specialforbundene er det nødvendigt at tage initiativer for frivilligheden. Her har DIF pålagt de 61 specialforbund at udarbejde frivillighedsstrategier, der hver især tager højde for de enkelte idrætters karaktertræk og særlige udfordringer.

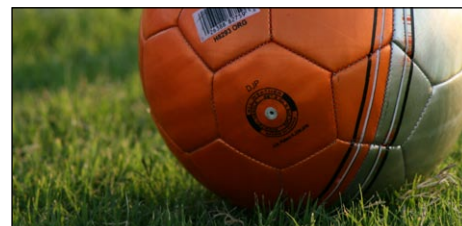
Derudover kommer udarbejdelse af en værktøjskasse med redskaber til, hvordan foreningerne griber det frivillige arbejde an, samt intensiveret fokus på uddannelsesområdet, hvor der bl.a. skal arbejdes mere med foreningernes kompetenceudvikling.

Frivillighed anno 2012

Udviklingskonferencen blev afsluttet med en politisk debat på kommunalområdet med deltagelse af Thomas Bach, bestyrelsesmedlem i DIF, Jørgen Pontoppidan, formand for Kultur- og Fritidsudvalget i Mariagerfjord Kommune, Kent Magelund, formand for Idræts- og Fritidsudvalget i Brøndby Kommune, Peter Rysz Jensen, kulturchef i Rødovre Kommune og Anders Munch Skovgren, leder af Idræt og Fritid i Gentofte Kommune.

På dagsordenen var en diskussion af udsagnet om, at yngre forældregenerationer ikke gider yde en frivillig indsats. Ifølge Peter Rysz Jensen afleverer for mange forældre bare deres børn til idræt, og de bør i større grad pålægges at yde en frivillig indsats i børnenes foreninger. Myten mødte modsat ikke stor opbakning fra Anders Munch Skovgren, som tværtimod oplever stor opbakning til frivilligheden, og at mange forældre trods en travl hverdag byder ind – mange med nye kompetencer og kontakter.

Anders Munch Skovgren blev bakket op af Thomas Bach, som lagde vægt på, at frivilligheden har ændret sig, og at yngre generationer ikke binder sig til foreningsarbejdet hele livet på samme måde som de ældre generationer.

"En af de myter, vi har fået afkræftet med denne undersøgelse, er, at folk ikke vil være frivillige. Det vil de gerne! Men de vil gerne være det på en anden måde. De vil være det på en måde, som passer til det hverdagsliv, vi lever i 2012, og ikke det som man levede i 1960," sagde Thomas Bach.

Socialt ansvar med kommunal opbakning

Foreningernes potentiale til at løse sociale opgaver, og hvorvidt kommunerne kan pålægge foreningerne socialt arbejde, blev også taget op. Et klart budskab var, at den type af opgaver i foreningerne skal være drevet af lyst.

Ifølge Anders Munch Skovgren er det vigtigt, at foreningerne kan se meningen i at indgå samarbejde med kommunen. Samtidig bør kommunerne ikke påtvinge foreninger sociale opgaver, da det risikerer at udpine frivilligheden, hvis foreningerne ikke oplever at have det nødvendige overskud til ekstra opgaver.

En vigtig pointe fra Thomas Bach var her, at en fodboldtræners forpligtelse er at være fodboldtræner. Så er kommunernes opgave at hjælpe med de rigtige ressourcer i form af f.eks. pædagogisk personale til at bakke op, hvis det er nødvendigt for at idrætsforeningen kan yde en social indsats.

Dagen bød også på en række parallelsessioner, der satte fokus på forskellige aspekter af frivilligheden, som ledelse, rekruttering og teknologi til at understøtte frivilligt arbejde. Oplæg fra de mange parallelsessioner og plenumoplæg kan hentes på <http://event.dif.dk/udviklingskonference2012>.

Frivillighedsinitiativer

DIF følger op på Frivillighedsundersøgelsens resultater med en række initiativer, herunder:

- Udarbejdelse af en værktøjskasse med redskaber til foreningerne
- Konference for foreninger i samarbejde med Idan i Vejen den 2. juni
- 'Tak til de frivillige'-udsendelser på DR op til OL
- Sænummer af Idrætsliv med tips og ideer til foreningerne i efteråret 2012

Stor analyse af skydeidrætten

Skydeidrætten er historisk set en af de kulturbærende idrætsgrene i Danmark, men idrætten fører alligevel i mange tilfælde en stille tilværelse med et stagnerende antal aktive konkurrenceskytter og udfordringer med synlighed i det lokale idrætsbillede.

Skydeidrætten er dog stadig en stærk idrætskultur med næsten 770 skytteforeninger som medlem af De Danske Skytteforeninger, DDS, alene. DDS og Idan har derfor indgået et samarbejde om en analyse af fremtidige udviklingsmuligheder for skydeidrætten under DDS i løbet af 2012.

Analysen bygger dels på Idans viden om forandringer i befolkningens idrætsdeltagelse og idrætssektoren generelt, dels på en række analyser af frivillighed i landets skytteforeninger samt en analyse blandt ledere og medlemmer af et antal skytteforeninger i Danmark.

Analysen vil desuden kortlægge beslægtede aktiviteter som jagtforeninger, e-sport og kommercielle oplevelsesorienterede skydeaktiviteter for at give DDS og skytteforeningerne et beslutningsgrundlag om fremtidens udviklingsstrategier for en af Danmarks ældste idrætsgrene.

Nye idrætsvaner til debat i Vejen

Idrættens Analyseinstitut offentliggør de første helt friske data om tendenserne i 'Danskernes motions- og sportsvaner 2011' på konferencen 'Idrættens største udfordringer II' i Vejen Idrætscenter i dagene 30.-31. maj.

Som en del af offentliggørelsen kommenteres og debatteres de nye resultater af direktør Torben Frølich fra Lokale og Anlægsfonden og formændene for de tre store idrætsorganisationer, Peder Bisgaard (Firmaidrætten), Niels Nygaard (DIF) og Søren Møller (DGI).

Konferencen i Vejen sætter de vigtigste idrætspolitiske temaer og tendenser til debat og bygger i høj grad på helt friske undersøgelsesresultater. På programmet er eksempelvis den danske idrætselites vilkår, idræt for udsatte grupper, sportsmediernes og idrætsforskningens rolle, sportsevents, motionsløbsmarkedet og fitness-sektoren, drift af faciliteter og perspektiverne for frivillighed og idrætsrelaterede uddannelser i fremtiden.

Den 1. juni tilbydes en række ekstra workshops, hvor der i en mindre kreds bliver mulighed for at gå i dybden med nogle af konferencens temaer. Den 2. juni afholder DIF og Idan i fællesskab en foreningskonference om hvervning af medlemmer og frivillige.

Det samlede program for konferencen offentliggøres medio februar.

Topkonference til Danmark

University College Nordjylland (UCN) i Aalborg og Idan/Play the Game skal være vært for European Association for Sport Managements (EASM) årlige konference med ca. 500 deltagere i september 2012.

Europas største konference for forskere, undervisere og praktikere inden for administration, ledelse og markedsføring af idræt og sport finder sted på University College Nordjylland i Aalborg i dagene 18.-21. september 2012.

UCN Sport Management er af European Association for Sport Management (EASM) udpeget som vært for den årlige konference. UCN Sport Management har efterfølgende indgået samarbejde med Idan/Play the Game om at planlægge og gennemføre konferencen, der for alvor kommer til at placere undervisning og forskning i de ledelsesmæssige og merkantile aspekter af sportssektoren på landkortet i Danmark.

I såvel Danmark som resten af Europa gennemlever hele sportssektoren, fra den professionelle topidræt og store sports-events over byggeri og drift af sportsfaciliteter til den brede idræt i foreninger og kommercielle centre, massiv vækst og store forandringer i disse år.

"Der er utrolig meget viden repræsenteret på EASM-konferencerne på et felt, hvor den danske idrætssektor har meget at lære. Vi håber derfor på massiv opbakning og deltagelse fra den danske idrætssektor. Men samtidig vil vi arbejde for, at også den danske idrætsmodel med høj forenings- og idrætsdeltagelse og en sund debatkultur kommer i spil på konferencen, for her kan vi byde på noget, som mange andre lande kan lære af," siger direktør Henrik H. Brandt fra Idan/Play the Game.

Højdepunkt for UCN

For UCN Sport Management i Aalborg er værtskabet kulminationen på arbejdet med at opbygge en videregående uddannelse i sportsmanagement i Danmark.

"Som vært for EASM-konferencen i 2012 får vi for alvor slået fast, at Aalborg er på landkortet som uddannelsesby i forhold til idrætssektoren. EASM-konferencen tiltrækker sportsrelaterede uddannelsesinstitutioner og forskere fra hele verden, og vi ser frem til at være gode værter og til også at præsentere nogle af de ting, vi er gode til i idræts- og sportssektoren herhjemme. Samtidig er afviklingen af konferencen en god anledning til at præsentere vore studerende for nogle af de praktiske opgaver ved et stort arrangement, som netop er en del af uddannelsen," siger studieleder Per Justesen fra UCN Sport Management.

Det overordnede tema for EASM-konferencen 2012 bliver 'Sport between business and civil society'. Temaet ventes behandlet i op til ti parallelle konferencespor i dagene 18.-21. september.

Som led i konferencen arrangeres desuden et International Student Seminar med ca. 100 deltagere den 14.-21. september. Desuden kombinerer UCN Sport Management og Idan/Play the Game den 18.-19. september den internationale konference med en ekstra konference for en dansk målgruppe om bl.a. idrætsrelateret uddannelse og drift/ledelse af idrætsfaciliteter.

Læs mere på easm2012.com.

Idrætsledelse - eller idrætspolitik?

Anmeldelse: Bogen 'Idrætsledelse' giver et interessant billede af nogle af de seneste tre årtiers idrætspolitiske slagsmål, men som aktuelt værktøj til bedre idrætsledelse er bogen af begrænset værdi.

Bogen 'Idrætsledelse' med bidrag af 11 forskellige forfattere med Per Kaalund og Preben Kragelund som tovholdere blev ifølge forordet til på opfordring af professor Erik Johnsen, der har en lang karriere ved bl.a. Handelshøjskolen i København, fordi der manglede en bog om de særlige ledelsesmæssige udfordringer i idrætten.

Det gør der stadig, må man konstatere efter gennemlæsning af bogens vidt forskellige kapitler. Det vil næppe være hensigtsmæssigt at kaste bogen i hovedet på nutidens studerende ved de mange sportsmanagement-uddannelser, der er dukket op i Danmark i de senere år, uden en udtrykkelig advarsel om, at mange af de ledelsesmæssige dilemmaer i bogen ikke fyldestgørende dækker idrætssektorens virkelighed i dag.

Fortidens og ikke fremtidens idrætsledere

Bogen er ikke altid helt stram i redigeringen og de faktuelle oplysninger. Men først og fremmest bærer den præg af, at redaktørerne i skikkelse af Team Danmarks første formand, Per Kaalund, og første direktør, Preben Kragelund, har foretrukket at lade mange af de markante skikkelser i idrætspolitikken fra midt i 1970'erne og frem til årtusindeskiftet dominere bogen.

Det kan bestemt have sin styrke at vurdere de ledelsesmæssige opgaver i bagklogskabens klare lys i en lærebog, for pennen flyder naturligvis mere bramfrit og uden samme taktiske overvejelser, når man beskriver tingene på afstand. Men faren ved at lade hovedparten af bogens bidrag fokusere på begivenhederne i 1980'erne og 1990'erne er, at man bibringer nutidens læsere en opfattelse af, at udfordringerne og mulighederne i værktøjskassen er de samme i dag som dengang.

Sådan er det langt fra. Bogen kommer uforvarende til at tegne et billede af, at idrætten ledelsesmæssigt er på et langt lavere niveau end tilfældet er i dag, og at topledelse i idræt næsten udelukkende handler om at kigge opad og pleje eller argumentere i forhold til det politiske led, der overordnet finansierer idrætten.

Derved overser bogen, at idrætsbilledet i dag er langt mere broget og komplekst end blot eliteidrættens og foreningsidrættens univers. Nutidens idrætsledere skal ikke bare matche de bevilgende myndigheders stigende forventninger, men så sandelig også orientere sig efter medlemmernes/kundernes og 'forbrugernes' forventninger.

Det kan eksempelvis tidligere DGI-formand Leif Mikkelsen tale med om, for DGI-byen, som han i bogen beskriver som et idrætspolitisk mesterstykke, har i de senere år bevæget sig på randen af økonomisk og ledelsesmæssig kollaps.

Netop fordi idrætsbilledet er i så kraftig forvandling, er nogle af bogens perspektiverende kapitler som eksempelvis Per Kaalunds kapitel om den generelle samfundsudvikling eller Steen Ankerdals kapitel om sportsjournalistikkens forvandling siden de glade Gunnar 'Nu'-dage blandt de mest interessante.

Ingen af kapitlerne er dog spildt læsning. De mange anekdoter i bogen er fornuftig læsning og et fint tidsbillede.

Hanne Refslund Petersens artikel om hendes tid som kvinde i DIF's manddominerede bestyrelse er eksempelvis interessant læsning. Hvad mon hun egentlig tænker om det forhold, at moderne ledelsesprincipper, som de praktiseres af en anden af bogens markante forfattere, KB-formand Niels-Christian Holmstrøm, fortsat ikke omfatter oprettelsen af kvindelige fodboldhold i landets ældste boldklub?

Henrik H. Brandt

Idrætsledelse

Per Kaalund & Preben Kragelund (red.)

Handelshøjskolen Forlag

272 sider

Pris: 450 kr.

Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten

Rapporten præsenterer de vigtigste tal og analyser fra Idan og SDU's undersøgelse af frivillighed i foreninger under DIF. Rapporten kommer også med bud på, hvordan specialforbund og idrætsforeninger bedre kan rekruttere og fastholde frivillige.

Trygve Buch Laub, *Idrættens Analyseinstitut*, januar 2012.

Fodboldens gensidigt bebyrdende aftaler

Universitetsspecialet belyser anvendelsen af DBU's love om deltagelse i turneringer i forbindelse med konkurs i fodboldklubber i forhold til konkurslovens paragraffer.

Christian Serup Bülow, *Juridisk Institut, Aarhus Universitet*, 2011.

Unge syn på idræt, bevægelse og sundhed i gymnasieskolen

Rapporten giver et indblik i dele af forskningsprojektet 'Gymnasieskolen som innovativt sundhedslaboratorium' (GISU) på Rysensteen Gymnasium i København

Stine Frydendal Nielsen, Marianne Brandt-Hansen, Glen Nielsen, Laila Ottesen og Lone Friis Thing, *Institut for Idræt, Københavns Universitet*, 2011.

Evaluering vedrørende projekt Idrætszen

Rapporten evaluerer idrætsprojektet Idrætszen, der har kørt i Viborg Kommune i 2008-2010. Projektet udbyder idræt til anbragte børn.

Jan Toftegaard Støckel, *Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet*, 2011.

Download eller find links til rapporterne i vidensbanken på idan.dk.

Nyhedsbrevet Overblik
Nummer 46 - 1. februar 2012

Udgiver:
Idrættens Analyseinstitut
Kanonbådsvej 12A
1437 København K

Telefon: 3266 1030
E-mail: idan@idan.dk
Hjemmeside: www.idan.dk

Redaktion:
Søren Bang, redaktør
soeren.bang@idan.dk

Ditte Toft, journalist
ditte.toft@idan.dk

Henrik Brandt, direktør (ansv.)
henrik.brandt@idan.dk